

[Αρχική Σελίδα](#) > ... > [Οικογενειακά Και Κληρονομικά Θέματα](#) > [Κληρονομιά](#) > [Προσαρμογή Εμπράγματων Δικαιωμάτων](#) > Portugal

Προσαρμογή εμπράγματων δικαιωμάτων

Περιεχόμενο που παρέχεται από

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

 Πορτογαλία

1 Ποια είναι τα εμπράγματα δικαιώματα που θα μπορούσαν να απορρέουν από κληρονομική διαδοχή σύμφωνα με το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους;

Πρώτον, επισημαίνεται ότι τα εμπράγματα δικαιώματα μπορούν να είναι δικαιώματα χρήσης (direitos reais de gozo) ή δικαιώματα εξασφάλισης (direitos reais de garantia).

Δεύτερον, μερίδα της θεωρίας υποστηρίζει ότι τα εμπράγματα δικαιώματα καταλαμβάνουν και τα άυλα περιουσιακά στοιχεία εκτός από τα υλικά.

Τέλος, το πορτογαλικό δίκαιο κατοχυρώνει την αρχή του κλειστού αριθμού (numerus clausus), ή τον εξαντλητικό χαρακτήρα των εμπράγματων δικαιωμάτων [άρθρο 1306 του Αστικού Κώδικα (Código Civil)].

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΟΥΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΔΟΧΗΣ

Το σύνολο των δικαιωμάτων που δεν αποσβένονται με τον θάνατο του δικαιούχου τους και εξακολουθούν μετά από αυτόν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διαδοχής.

Επομένως, το άρθρο 2025 του Αστικού Κώδικα της Πορτογαλίας αναφέρεται στα δικαιώματα που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διαδοχής και ορίζει ότι οι έννομες σχέσεις που αποσβένονται με τον θάνατο του εκάστοτε δικαιούχου, λόγω της φύσης τους ή σύμφωνα με τον νόμο, δεν υπόκεινται σε διαδοχή, καθώς και ότι τα δικαιώματα από τα οποία χωρεί παραίτηση μπορούν επίσης να αποσβεστούν με τον θάνατο του δικαιούχου εφόσον αυτό είχε ορίσει ο δικαιούχος.

Για παράδειγμα, η ψιλή κυριότητα και το εμπράγματο δικαίωμα χρήσης και οίκησης αποτελούν εμπράγματα δικαιώματα τα οποία αποσβένονται αυτοδίκαια με τον θάνατο του δικαιούχου, δυνάμει του νόμου [άρθρα 1476 παράγραφος 1 στοιχείο α) και άρθρο 1485 του Αστικού Κώδικα (Código Civil)].

Η ισχύουσα έκδοση του Αστικού Κώδικα είναι διαθέσιμη στα πορτογαλικά σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#).

Με την εξαίρεση της ψιλής κυριότητας (άρθρο 1443 του Αστικού Κώδικα), του εμπράγματου δικαιώματος χρήσης και οίκησης (άρθρο 1485 του Αστικού Κώδικα), των εμπράγματων δικαιωμάτων που εμπίπτουν στις περιπτώσεις οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 2025 του Αστικού Κώδικα, ή σε άλλες περιπτώσεις που ορίζονται ειδικά σε άλλες νομικές διατάξεις, τα υπόλοιπα εμπράγματα δικαιώματα κατά κανόνα μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διαδοχής.

Ορισμένα δικαιώματα υπόκεινται σε περιορισμούς, όπως τα εμπράγματα δικαιώματα σε δηλωμένα όπλα, τα οποία μπορούν να μεταβιβαστούν με διαδοχή μόνο αν πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 37 του νόμου που διέπει το νομικό πλαίσιο ως προς τα όπλα και τα πυρομαχικά (Regime Jurídico das

armas e munições), και ιδίως η χορήγηση άδειας από τον εθνικό διοικητή της αστυνομίας.

Το νομικό πλαίσιο για τα όπλα και τα πυρομαχικά έχει εγκριθεί με τον νόμο 5/2006 της 23ης Φεβρουαρίου 2006 και είναι διαθέσιμο στα πορτογαλικά σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#).

ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ

Ο νόμος ορίζει τα παρακάτω εμπράγματα δικαιώματα χρήσης [άρθρα 1302 ως 1575 του Αστικού Κώδικα και νομικό πλαίσιο για τη χρονομεριστική μίσθωση (Regime Jurídico da Habitação Periódica) που αναφέρονται παρακάτω]:

- Δικαίωμα κυριότητας (άρθρο 1302 του Αστικού Κώδικα)
- Συγκυριότητα (άρθρο 1403 του Αστικού Κώδικα)
- Οριζόντια ιδιοκτησία (άρθρο 1414 του Αστικού Κώδικα)
- Επικαρπία (άρθρο 1439 του Αστικού Κώδικα)
- Εμπράγματο δικαίωμα χρήσης και οίκησης (άρθρο 1484 του Αστικού Κώδικα)
- Εμπράγματο δικαίωμα χρονομεριστικής μίσθωσης (direito real de habitação periódica)
- Δικαίωμα επιφανείας (direito de superfície) (άρθρο 1524 του Αστικού Κώδικα)
- Δουλείες (servidões prediais) (άρθρο 1543 του Αστικού Κώδικα)

Το νομικό πλαίσιο για τη χρονομεριστική μίσθωση εγκρίθηκε με το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 275/93 της 5ης Αυγούστου 1993, το οποίο είναι διαθέσιμο στα πορτογαλικά σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#).

ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Ο Αστικός Κώδικας ορίζει τα παρακάτω εμπράγματα δικαιώματα εξασφάλισης:

- Εκχώρηση μισθώματος (Consignação de rendimentos) (άρθρο 656)
- Ενέχυρο (Penhor) (άρθρο 666)
- Υποθήκη (Hipoteca) (άρθρο 686)
- Προνόμιο επί ακινήτου (Privilégios imobiliários) (άρθρα 743 και 744)
- Δικαίωμα επίσχεσης (Direito de retenção) (άρθρα 754 και 755).

ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΕ ΥΛΙΚΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Το άρθρο 1302 του Αστικού Κώδικα ορίζει ότι μόνο κινητά ή ακίνητα (περιλαμβανομένου του νερού) μπορούν να υπόκεινται στο δικαίωμα κυριότητας το οποίο διέπεται από τον εν λόγω κώδικα.

ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΕ ΑΥΛΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Το άρθρο 1303 του Αστικού Κώδικα αναφέρεται στη διανοητική ιδιοκτησία η οποία διέπεται από τον κώδικα βιομηχανικής ιδιοκτησίας (Código da Propriedade Industrial). Μερίδα της θεωρίας υποστηρίζει ότι στην έννοια της διανοητικής ιδιοκτησίας περιλαμβάνονται τα δικαιώματα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα και η βιομηχανική ιδιοκτησία. Στην πορτογαλική νομοθεσία χρησιμοποιούνται δύο όροι: διανοητική ιδιοκτησία (στον Αστικό Κώδικα) και βιομηχανική ιδιοκτησία (στον κώδικα βιομηχανικής ιδιοκτησίας που δημοσιεύθηκε στο παράρτημα του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 110/2018 της 10ης Δεκεμβρίου 2018).

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του κώδικα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, η αλιεία, η γεωργία, η δασοκομία, η κτηνοτροφία και οι εξαγωγικές δραστηριότητες, η βιομηχανία και το εμπόριο με τη στενή έννοια, καθώς και όλα τα φυσικά ή μεταποιημένα προϊόντα και οι υπηρεσίες εμπίπτουν στο πεδίο της βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

Δεν υπάρχει ομοφωνία στη θεωρία ως προς το αν το εθνικό δίκαιο κατοχυρώνει το δικαίωμα κυριότητας και λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί άυλων αγαθών, λ.χ., κυριότητα εμπορικής εγκατάστασης ή διανοητικής ιδιοκτησίας. Το εν λόγω ζήτημα ερμηνεύεται από τα δικαστήρια.

Ο κώδικας βιομηχανικής ιδιοκτησίας διέπει τις άδειες ευρεσιτεχνίας, τα υποδείγματα χρησιμότητας, τα προϊόντα ημιαγωγών, τα σχέδια και υποδείγματα, τα εμπορικά σήματα, τα δικαιώματα ανταμοιβής, τα λογότυπα, τις ονομασίες προέλευσης και τους γεωγραφικούς προσδιορισμούς, καθώς και την τροποποίηση και τη μεταβίβασή τους.

Τα δικαιώματα από τις άδειες ευρεσιτεχνίας και τα υποδείγματα χρησιμότητας, καθώς και τα αρχεία τοπογραφικών προϊόντων ημιαγωγών, τα σχέδια, τα υποδείγματα και τα εμπορικά σήματα, και λοιπά διακριτικά εμπορικά σήματα μπορούν να ενεχυράζονται – άρθρο 6 του κώδικα βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

Η ισχύουσα έκδοση του κώδικα βιομηχανικής ιδιοκτησίας είναι διαθέσιμη στα πορτογαλικά σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#).

Ως προς τις εμπορικές εταιρείες, η διαδοχή στα δικαιώματα επί μεριδίων ή μερίδων συμμετοχής λόγω θανάτου εταίρου και οι σχετικές απαιτήσεις ρυθμίζονται από τον κώδικα εταιρειών (Código das Sociedades Comerciais), και ειδικότερα από τα ακόλουθα άρθρα:

- το άρθρο 184, που αφορά τη διαδοχή αιτία θανάτου εταίρου ομόρρυθμης εταιρείας
- τα άρθρα 198, 225 και 252, για τη διαδοχή αιτία θανάτου εταίρου εταιρείας περιορισμένης ευθύνης
- τα άρθρα 469 και 475, για τη διαδοχή αιτία θανάτου εταίρου ετερόρρυθμης εταιρείας

Η ισχύουσα έκδοση του κώδικα εταιρειών είναι διαθέσιμη στα πορτογαλικά σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#).

2 Καταχωρίζονται τα εν λόγω εμπράγματα δικαιώματα σε μητρώο δικαιωμάτων επί ακίνητης ή κινητής περιουσίας και, σε καταφατική περίπτωση, είναι η εν λόγω καταχώριση υποχρεωτική; Σε ποιο/-α μητρώο/-α καταχωρίζονται και ποιες είναι οι προϋποθέσεις και η διαδικασία της καταχώρισης;

Ναι, κατά κανόνα τα εν λόγω δικαιώματα καταχωρίζονται σε μητρώο, όπως εξηγείται παρακάτω.

ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Στα κτηματολόγια (Conservatórias do Registo Predial) καταχωρίζονται τα γεγονότα που αφορούν το νομικό καθεστώς των κτιρίων, περιλαμβανομένων των παρακάτω εμπράγματων δικαιωμάτων [άρθρα 1 και 2 του κτηματολογικού κώδικα (Código de Registo Predial)]:

- Τα νομικά γεγονότα που καθορίζουν τη σύσταση, αναγνώριση, κτήση ή τροποποίηση των δικαιωμάτων κυριότητας, επικαρπίας, χρήσης και οίκησης, επιφανείας ή δουλείας·
- Τα νομικά γεγονότα σύστασης ή τροποποίησης οριζόντιας ιδιοκτησίας και δικαιωμάτων χρονομεριστικής μίσθωσης·
- Οι πράξεις μεταβολής της κυριότητας ακινήτων οι οποίες απορρέουν από την κατάτμηση της γης, τη μετατροπή του καθεστώτος συγκυριότητας και τον αναδασμό, καθώς και οι αντίστοιχες τροποποιήσεις τους·
- Η πρόταση εκποίησης ή σύστασης βάρους, τα σύμφωνα προτίμησης και οι προτιμησιακές διατάξεις διαθήκης, εφόσον έχουν τεθεί σε ισχύ, καθώς και εκχώρηση της συμβατικής θέσης η οποία απορρέει από τα εν λόγω γεγονότα·
- Εκχώρηση περιουσίας σε πιστωτές·
- Σύσταση, εκχώρηση ή τροποποίηση υποθήκης, εκχώρηση της τάξης προτεραιότητας της εκάστοτε εγγραφής και εκχώρηση μισθωμάτων·
- Μεταβίβαση εισπρακτέων απαιτήσεων οι οποίες είναι εξασφαλισμένες με υποθήκη ή εκχώρηση μισθώματος, όταν πρέπει να διενεργηθεί μεταβίβαση της εγγύησης·
- Μίσθωση άνω των έξι ετών, η μεταβίβαση αυτής και η υπομίσθωση εκτός από τις αγρομισθώσεις·
- Ενεχύραση απαίτησης που εξασφαλίζεται με υποθήκη ή εκχώρηση μισθώματος, και κάθε άλλη πράξη ή διακανονισμός που αφορά τις ίδιες εισπρακτέες απαιτήσεις·
- Τυχόν άλλοι περιορισμοί του δικαιώματος κυριότητας, οι οποίοι πρέπει να εγγραφούν σύμφωνα με τον νόμο·
- Τα νομικά γεγονότα με τα οποία επέρχεται απόσβεση δικαιωμάτων, επιβαρύνσεων ή εγγεγραμμένων βαρών.

Τα ως άνω γεγονότα πρέπει να εγγράφονται, με εξαίρεση όσα παρατίθενται στο άρθρο 8.^ο του κτηματολογικού κώδικα.

Δυνάμει του άρθρου 687 του Αστικού Κώδικα, η υποθήκη πρέπει να εγγραφεί, διαφορετικά δεν θα δεσμεύει τα μέρη.

Οι προϋποθέσεις κτηματογράφησης ορίζονται στις παρακάτω νομικές διατάξεις του κτηματολογικού κώδικα:

- Οι πράξεις που πρέπει να μεταγράφονται, οι προθεσμίες και η νομιμοποίηση δικαιωμάτων επί ακινήτων ορίζονται στα άρθρα 8-B, 8-C, 8-D και 9.
- Η προεγγραφή, η εξακολουθητική εγγραφή –ιδίως, η αρχή της νόμιμης διαδοχής και η απαλλαγή από την υποχρέωση προεγγραφής στο εμπορικό βιβλίο αγορών βάσει της διανομής/διαδοχής- ορίζονται στα άρθρα 34 ως 35.
- Η νομιμοποίηση υποβολής της αίτησης καταχώρισης και η δυνατότητα εκπροσώπησης ορίζονται στα άρθρα 36 ως 39.
- Ο τύπος και ο τρόπος υποβολής της αίτησης καταχώρισης – ιδίως το δικαίωμα ηλεκτρονικής καταχώρισης – ορίζονται στα άρθρα 41 έως 42-A
- Τα έγγραφα που πρέπει να υποβληθούν είναι όσα ορίζονται στα άρθρα 43 ως 46.

Ο κτηματολογικός κώδικας είναι διαθέσιμος στα πορτογαλικά σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#).

Πιο αναλυτικές πληροφορίες για τις αιτήσεις καταχώρισης στο κτηματολόγιο, το εμπορικό μητρώο και το μητρώο οχημάτων, όπως και για τον τρόπο αποστολής της αίτησης, τις προϋποθέσεις και τις υπηρεσίες είναι διαθέσιμες ηλεκτρονικά στη διεύθυνση <https://justica.gov.pt/>

ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΜΗΤΡΩΑ

Στα εμπορικά μητρώα καταχωρίζονται οι πράξεις δημοσιότητας που αφορούν το νομικό καθεστώς εμπόρων, εμπορικών εταιρειών, αστικών εταιρειών με εμπορική μορφή και των ατομικών επιχειρήσεων περιορισμένης ευθύνης. Συγκεκριμένες πράξεις που αφορούν το καθεστώς συνεταιρισμών, δημόσιων επιχειρήσεων, ομίλων οικονομικού σκοπού και ευρωπαϊκών ομίλων οικονομικού σκοπού καταχωρίζονται στα εμπορικά μητρώα [άρθρο 1 του κώδικα εμπορικού μητρώου (Código de Registo Comercial)].

Καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο εμπορικό μητρώο οι πράξεις που καθορίζονται στο άρθρο 15 του κώδικα εμπορικού μητρώου.

Οι προϋποθέσεις καταχώρισης στο εμπορικό μητρώο ορίζονται στα άρθρα 28 ως 53 του κώδικα εμπορικού μητρώου.

Δυνάμει του άρθρου 32 παράγραφοι 1 και 2 του κώδικα εμπορικού μητρώου:

- Καταχωρίζονται μόνο τα στοιχεία τα οποία περιέχονται στα σχετικά δικαιολογητικά έγγραφα.
- Έγγραφα που έχουν καταρτιστεί σε ξένη γλώσσα γίνονται δεκτά μόνον αν μεταφραστούν, εκτός αν αναφέρονται σε γεγονότα τα οποία υπόκεινται σε καταχώριση με μεταγραφή και έχουν συνταχθεί στα αγγλικά, στα γαλλικά ή στα ισπανικά και ο αρμόδιος υπάλληλος μιλά άπταιστα την εκάστοτε γλώσσα.

Ως προς τις φορολογικές υποχρεώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 51 παράγραφος 1 του κώδικα εμπορικού μητρώου, καμία πράξη η οποία υπόκειται σε φορολογικά τέλη δεν μπορεί να καταχωριστεί οριστικά χωρίς την καταβολή ή την εξασφάλιση των φορολογικών επιβαρύνσεων.

Ο κώδικας εμπορικού μητρώου είναι διαθέσιμος στα πορτογαλικά σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#).

ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ ΚΙΝΗΤΩΝ ΑΞΙΩΝ

Τα ακόλουθα, μεταξύ άλλων που προβλέπονται από τον νόμο, αποτελούν κινητές αξίες:

- Οι μετοχές
- Τα ομόλογα
- Οι μερίδες συμμετοχής
- Τα μερίδια οργανισμών συλλογικών επενδύσεων
- Τα αυτοτελή δικαιώματα επί των κινητών αξιών που αναφέρονται στα προηγούμενα σημεία, με τον όρο ότι η αυτοτέλειά τους καταλαμβάνει την πλήρη έκδοση ή σειρά ή παρέχεται κατά τον χρόνο έκδοσης
- Τα αυτοτελή δικαιώματα προαίρεσης·

- Άλλα έγγραφα τα οποία αφορούν ομοιογενείς νομικές καταστάσεις, εφόσον μπορούν να μεταβιβαστούν στην αγορά

[άρθρο 1 του κώδικα κινητών αξιών (Código de Valores Mobiliário)].

Οι κινητές αξίες είναι ονομαστικές (άρθρο 52 του κώδικα κινητών αξιών).

Η απόκτηση των κινητών αξιών, καθώς και η σύσταση, η τροποποίηση ή η εξάλειψη της επικαρπίας, του ενεχύρου ή άλλων νομικών καταστάσεων με τις οποίες επιβαρύνονται οι κινητές αξίες καταχωρίζονται (κατά κανόνα στην εκδούσα αρχή ή την αρχή διαχείρισης) και μπορούν να μεταβιβαστούν με διαδοχή.

Η καταχώριση των κινητών αξιών, οι αρχές καταχώρισης, οι απαιτήσεις καταχώρισης, τα αποτελέσματα της καταχώρισης για τη σύσταση, τη μεταβίβαση και την άσκηση δικαιωμάτων και τη διαδοχή στα εν λόγω δικαιώματα, ποικίλλουν ανάλογα με τις κατηγορίες των ως άνω κινητών αξιών.

Το εν λόγω ζήτημα διέπεται από τον πορτογαλικό κώδικα κινητών αξιών, ο οποίος έχει εγκριθεί από το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 486/99 της 13.11.1999, και του οποίου η επικαιροποιημένη έκδοση είναι διαθέσιμη στα πορτογαλικά σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#).

ΜΗΤΡΩΑ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

Τα στοιχεία που αφορούν το νομικό καθεστώς των μηχανοκίνητων οχημάτων και των ρυμολκούμενων τους καταχωρίζονται στο μητρώο μηχανοκίνητων οχημάτων (Conservatórias do Registo Automóvel).

Για τον σκοπό της καταχώρισης, ως οχήματα θεωρούνται τα μηχανοκίνητα οχήματα και τα ρυμολκούμενά τους, τα οποία υπόκεινται σε καταχώριση σύμφωνα με τον κώδικα οδικής κυκλοφορίας (Código da Estrada).

Το άρθρο 117 του κώδικα οδικής κυκλοφορίας καθορίζει τα οχήματα και τα ρυμολκούμενα τα οποία υπόκεινται σε υποχρεωτική καταχώριση. Ο κώδικας οδικής κυκλοφορίας ο οποίος έχει εγκριθεί από το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 114/94 της 3.5.1994, στην επικαιροποιημένη έκδοσή του, είναι διαθέσιμος στα πορτογαλικά σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#).

Το άρθρο 5 του κώδικα μητρώου μηχανοκίνητων οχημάτων (Código de Registo Automóvel) απαριθμεί τις περιπτώσεις στις οποίες η ταξινόμηση είναι υποχρεωτική.

Τα μηχανοκίνητα οχήματα δεν μπορούν να ενεχυραστούν - άρθρο 8 του κώδικα μητρώου μηχανοκίνητων οχημάτων.

Οι προϋποθέσεις για την καταχώριση οχημάτων στο μητρώο είναι διαθέσιμες σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#).

Το μητρώο οχημάτων ρυθμίζεται από το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 54/75 της 12ης Φεβρουαρίου 1975, το οποίο είναι διαθέσιμο σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#).

Είναι χρήσιμη επίσης η αναφορά στον κανονισμό για το μητρώο οχημάτων, που ρυθμίζεται από το διάταγμα αριθ. 55/75, της 12ης Φεβρουαρίου 1975, και είναι διαθέσιμος σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#).

ΕΘΝΙΚΟ ΝΗΟΛΟΓΙΟ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ

Τα σκάφη ή ο επιμέρους εξοπλισμός (μηχανή, στροφέιο, έλικας) καταχωρίζονται στο εθνικό νηολόγιο αεροσκαφών.

Η αίτηση καταχώρισης υποβάλλεται με χρήση του εντύπου στο οποίο επισυνάπτονται τα παρακάτω δικαιολογητικά:

1. Η σύμβαση πώλησης ή άλλο αποδεικτικό έγγραφο της πώλησης («Bill of Sale»).
2. Το πιστοποιητικό απόσυρσης από το νηολόγιο αεροσκαφών της χώρας της προηγούμενης καταχώρισης ή το πιστοποιητικό μη καταχώρισης.
3. Το πιστοποιητικό εκτελωνισμού σε περίπτωση εισαγωγής του αεροσκάφους από τρίτη χώρα.
4. Δύο φωτογραφίες του αεροσκάφους, εμπρόσθιας και πλάγιας όψης, με επισημασμένα τα διακριτικά εθνικότητας και καταχώρισης, σε μορφότυπο 9x12, χωρίς πλαίσιο και τυπωμένες σε ουδέτερα χρώματα.

Τα έγγραφα τα οποία έχουν εκδοθεί στην αλλοδαπή πρέπει να περιλαμβάνουν νομίμως θεωρημένες και βεβαιωμένες ως προς το γνήσιο υπογραφές, με επισημείωση της Χάγης, σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 4 της Σύμβασης της Χάγης, της 5ης Οκτωβρίου 1961 περί κατάργησης της υποχρέωσης επικύρωσης των αλλοδαπών δημοσίων εγγράφων, η οποία κυρώθηκε με το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 48450 της 24ης Ιουνίου 1968, ή να είναι νομίμως θεωρημένα και επικυρωμένα από διπλωμάτη ή πρόξενο της Πορτογαλίας στην οικεία χώρα.

Τα έγγραφα που εκδίδονται στην Πορτογαλία από νομικό πρόσωπο πρέπει να φέρουν την υπογραφή των νόμιμων εκπροσώπων του οι οποίοι αναγνωρίζονται από τον νόμο, με τη φράση «νομίμως εξουσιοδοτημένοι και ασκώντας νομίμως τις εξουσίες τους».

Περαιτέρω πληροφορίες διατίθενται στον δικτυακό τόπο της Εθνικής Αρχής Πολιτικής Αεροπορίας ([Autoridade Nacional de Aviação Civil](#)).

ΝΗΟΛΟΓΙΟ ΠΛΟΙΩΝ

Το νηολόγιο πλοίων διέπεται από το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 265/72 της 31ης Ιουλίου 1972 [γενικός κανονισμός λιμενικών αρχών (Regulamento Geral das Capitanias)], που διατίθεται σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#).

Επί του παρόντος εφαρμόζονται το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 96/89 της 28ης Μαρτίου 1989, με το οποίο συστήνεται το Διεθνές Νηολόγιο της Μαδέρας και η [υπουργική απόφαση αριθ. 715/89 της 23ης Αυγούστου 1989](#), που διέπει συγκεκριμένα ζητήματα αυτού.

Σημείωση: Το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 96/89 της 28ης Μαρτίου 1989 αναδημοσιεύεται ως παράρτημα του νόμου αριθ. 56/2020 της 27ης Αυγούστου. Η τρέχουσα διατύπωσή του είναι διαθέσιμη [εδώ](#).

Σύμφωνα με το εν λόγω νομικό πλαίσιο:

- Για τα εθνικά σκάφη, εκτός αυτών που ανήκουν στο ναυτικό, η καταχώριση της κυριότητας αποτελεί προϋπόθεση διεξαγωγής των δραστηριοτήτων για τις οποίες έχουν νηολογηθεί (άρθρο 72 παράγραφος 1 του γενικού κανονισμού λιμεναρχείων).
- Τα εμπορικά σκάφη υπόκεινται επίσης σε εμπορική καταχώριση δυνάμει του οικείου νόμου (άρθρο 72 παράγραφος 3 του γενικού κανονισμού λιμεναρχείων).
- Τα εθνικά σκάφη καταχωρίζονται σε νηολόγια, εκτός από τα σκάφη αναψυχής, τα οποία καταχωρίζονται στις υπηρεσίες που καθορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία (άρθρο 73 παράγραφος 1 του γενικού κανονισμού λιμεναρχείων).
- Σε περίπτωση νέας κτήσης ή νέας ναυπήγησης, αρμόδιο είναι το νηολόγιο το οποίο ορίζεται στην αντίστοιχη άδεια (άρθρο 73 παράγραφος 2 του γενικού κανονισμού λιμεναρχείων).
- Σε περίπτωση κτήσης ή έργων αντικατάστασης, αρμόδιο για την καταχώριση είναι το νηολόγιο στο οποίο ήταν καταχωρισμένα τα τμήματα που αντικαταστάθηκαν (άρθρο 73 παράγραφος 3 του γενικού κανονισμού λιμεναρχείων).
- Ένα σκάφος που έχει ναυπηγηθεί ή αποκτηθεί σε οποιοδήποτε λιμάνι της εθνικής επικράτειας μπορεί να πωληθεί ή να καταχωριστεί σε άλλο λιμάνι του ίδιου ή άλλου τόπου της επικράτειας, εφόσον έχει την αντίστοιχη άδεια (άρθρο 73 παράγραφος 4 του γενικού κανονισμού λιμεναρχείων).
- Τα βοηθητικά σκάφη ενός πλοίου, ακόμη κι αν πρόκειται για σωστικές λέμβους, μικρά βοηθητικά αλιευτικά και μικρά μη μηχανοκίνητα σκάφη χωρίς πανιά, όπως λέμβοι, σκιφ, φουσκωτά και πλοιάρια με πετάλια, για χρήση έως 300 μ. σε άμπωτη, απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταχώρισης αλλά υπόκεινται στη δικαιοδοσία της ναυτικής αρχής, η οποία είναι αρμόδια για την έκδοση αδειών για τη λειτουργία τους (άρθρο 77 του γενικού κανονισμού λιμεναρχείων).

Οι προϋποθέσεις καταχώρισης σκαφών ορίζονται στο άρθρο 78 του γενικού κανονισμού λιμεναρχείων.

Ιδίως, ως προς την καταχώριση σκαφών σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής:

- Σε περίπτωση διαδοχής, οι τροποποιήσεις καταχώρισης βασίζονται στη βεβαίωση της πράξης διανομής ή στον πίνακα διανομής και την αντίστοιχη απόφαση επικύρωσης, που συνοδεύονται από έγγραφο το οποίο έχει εκδοθεί από την αρμόδια οικονομική υπηρεσία για τη βεβαίωση της πληρωμής, εξασφάλισης ή μη οφειλής του αντίστοιχου φόρου κληρονομίας (άρθρο 82 παράγραφος 2 του γενικού κανονισμού λιμεναρχείων).
- Τα αλλοδαπά σκάφη που έχουν αποκτηθεί με διαδοχή ή αγωγή η οποία έχει ασκηθεί ενώπιον των

δικαστηρίων της Πορτογαλίας καταχωρίζονται στο νηολόγιο που καθορίζει η ιεραρχικά ανώτερη αρχή (άρθρο 75 παράγραφος 3 του γενικού κανονισμού λιμεναρχείων).

ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ ΟΠΛΩΝ

Το νομικό πλαίσιο για τα όπλα και τα πυρομαχικά έχει εγκριθεί με τον νόμο αριθ. 5/2006, της 23ης Φεβρουαρίου 2006, και είναι διαθέσιμο σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#).

Η δήλωση και η καταχώρισή τους από την αστυνομία είναι υποχρεωτική.

Η διαδοχή αιτία θανάτου υπόκειται απαιτήσεις του άρθρου 37 για το νομικό πλαίσιο για τα όπλα και τα πυρομαχικά που αναφέρθηκε παραπάνω.

Η ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ πραγματοποιείται στον Εθνικό Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Instituto Nacional da Propriedade Industrial).

Η χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, υποδειγμάτων χρησιμότητας, προϊόντων ημιαγωγών και σχεδίων ή μοντέλων, εμπορικών σημάτων, αμοιβών ή καταχωρίσεων λογοτύπου, ονομασίας προέλευσης και γεωγραφικών ενδείξεων πραγματοποιείται από τον Εθνικό Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, στον οποίο πρέπει να υποβληθούν οι αντίστοιχες αιτήσεις.

Οι προϋποθέσεις και τα αποτελέσματα της αίτησης χορήγησης άδειας ή καταχώρισης ορίζονται στον κώδικα βιομηχανικής ιδιοκτησίας για καθεμιά από τις παραπάνω κατηγορίες, με την επιφύλαξη της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις ισχύουσες διεθνείς συνθήκες.

Για πρακτικές πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο υποβολής και κατάρτισης μιας αίτησης χορήγησης άδειας ή καταχώρισης, μπορείτε να επισκεφθείτε τον δικτυακό τόπο του Εθνικού Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας στη διεύθυνση <https://inpi.justica.gov.pt/>

3 Ποια αποτελέσματα συνδέονται με την καταχώριση των εμπραγμάτων δικαιωμάτων;

Κατά κανόνα, η καταχώριση εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων δεν έχει, κατά νόμο, συστατικό χαρακτήρα. Ωστόσο, για λοιπές κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων ο εν λόγω κανόνας μπορεί να υπόκειται σε εξαιρέσεις οι οποίες ορίζονται σε ειδικές νομικές διατάξεις.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗΣ ΣΤΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Τα αποτελέσματα που αφορούν την καταχώριση των εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων είναι όσα ορίζονται στα άρθρα 4 ως 7 του κτηματολογικού κώδικα, ιδίως:

- αποτελέσματα μεταξύ των μερών·
- αντιταξιμότητα έναντι τρίτων·
- προτεραιότητα καταχώρισης·
- τεκμήρια από την καταχώριση·

Ο κτηματολογικός κώδικας είναι διαθέσιμος σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#).

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗΣ

Τα αποτελέσματα της εμπορικής καταχώρισης απορρέουν κυρίως από τις διατάξεις των άρθρων 11 ως 14 του κώδικα εμπορικού μητρώου, ιδίως:

- τεκμήρια από την καταχώριση·
- προτεραιότητα καταχώρισης·
- αποτελέσματα μεταξύ των μερών·
- αντιταξιμότητα έναντι τρίτων·

Ο κώδικας εμπορικού μητρώου είναι διαθέσιμος [εδώ](#).

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗΣ ΚΙΝΗΤΩΝ ΑΞΙΩΝ

Τα αποτελέσματα της καταχώρισης των κινητών αξιών διατίθενται στον κώδικα κινητών αξιών (Código dos Valores Imobiliários) [εδώ](#) και ποικίλλουν ανάλογα με την κατηγορία των υπόψη κινητών αξιών. Η καταχώριση μπορεί να έχει συστατικό χαρακτήρα ως προς ορισμένες κατηγορίες κινητών αξιών (άρθρο 73 του κώδικα κινητών αξιών).

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΠΑΡΑΠΑΝΩ

Τα αποτελέσματα της καταχώρισης όπλων, αεροσκαφών, σκαφών, μηχανοκίνητων οχημάτων, διανοητικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας εκτίθενται στην ειδική νομοθεσία που προαναφέρθηκε για καθεμιά από τις εν λόγω κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων.

4 Προβλέπονται ειδικοί κανόνες και διαδικασίες για την προσαρμογή εμπράγματος δικαιώματος το οποίο ορισμένο πρόσωπο διαθέτει βάσει του εφαρμοστέου στην κληρονομική διαδοχή δικαίου στην περίπτωση που το εν λόγω εμπράγματο δικαίωμα δεν είναι γνωστό στη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο γίνεται η επίκλησή του;

Οι νομικές διατάξεις που εφαρμόζονται κατά τη προσαρμογή των εμπράγματων δικαιωμάτων σε περίπτωση διαδοχής είναι, καταρχήν, τα άρθρα 15 του Αστικού Κώδικα (λ.χ. προσαρμογή από το δικαστήριο στο πλαίσιο δίκης) και 43.^ο του Κώδικα Κτηματολογίου (λ.χ. προσαρμογή από τον αρμόδιο υπάλληλο στην πράξη καταχώρισης).

Την προσαρμογή με τη στενή έννοια, η οποία επέρχεται σε περίπτωση τεχνικού προβλήματος από την εφαρμογή δύο διαφορετικών νόμων ως προς τη διαδοχή. Για παράδειγμα, στην περίπτωση θανάτου των θετών και των βιολογικών γονέων υιοθετημένου τέκνου, εάν το δικαίο της χώρας Χ εφαρμόζεται σε κληρονομική διαδοχή αιτία θανάτου των θετών γονέων, και το δικαίο της χώρας Υ στη διαδοχή αιτία θανάτου των βιολογικών γονέων, αυτό μπορεί να επιφέρει αποτέλεσμα το οποίο δεν επιδιώκεται από κανένα από τα υπόψη νομικά συστήματα (λ.χ. το υιοθετημένο τέκνο δεν κληρονομεί εντέλει ούτε τους βιολογικούς ούτε τους θετούς του γονείς). Το δικαστήριο πρέπει να επιλύσει το εν λόγω πρόβλημα με προσαρμογή.

Μια άλλη κατάσταση, η οποία δεν είναι προσαρμογή με τη στενή έννοια του όρου αλλά μάλλον υποκατάσταση/μεταφορά, προκύπτει όταν θεσμός που ενσωματώνεται σε άλλο δικαίο αντικαθίσταται από θεσμό του εθνικού δικαίου.

Οι περιπτώσεις προσαρμογής εμπράγματων δικαιωμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 31 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δικαίο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου εμπίπτουν καλύτερα στην έννοια της υποκατάστασης / μεταφοράς στο εθνικό δικαίο. Για παράδειγμα, η περίπτωση της υποκατάστασης του θεσμού του «leasehold» (ο οποίος κατοχυρώνεται στο δικαίο άλλου κράτους αλλά δεν υφίσταται στη νομοθεσία της Πορτογαλίας) με το εμπράγματο δικαίωμα της επιφανείας (το οποίο κατοχυρώνεται στη νομοθεσία της Πορτογαλίας).

Το δικαστήριο στο πλαίσιο δίκης και ο αρμόδιος υπάλληλος κατά τον χρόνο καταχώρισης μπορούν να ενεργούν την εν λόγω υποκατάσταση/μεταφορά. Η απόφαση του αρμόδιου υπαλλήλου μπορεί να προσβληθεί δικαστικά (άρθρα 140 ως 146 του κτηματολογικού κώδικα).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν ενημερωτικό δελτίο δεν είναι εξαντλητικές ή δεσμευτικές για το σημείο επικοινωνίας, τα δικαστήρια ή άλλες οντότητες και αρχές. Παρότι ενημερώνονται τακτικά, ενδέχεται να μην περιλαμβάνουν όλες τις αναθεωρήσεις του νόμου, και ως εκ τούτου δεν υποκαθιστούν το ισχύον κείμενο

του νόμου.

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 07/11/2025

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα